

MAGYAR FEMINIZMUS ÉS NEMZETKÖZISÉG.

Írta: JÁNOSSY GÁBOR, Szombathely.

Magyar feminizmus alatt értem a korunkat foglalkoztató nagy problémának, a nőkérdésnek, a társadalmi, gazdasági és politikai lekötöttségben, kiskorúságban, rab-szolgasorban élő nő egyenjogúsításának Magyarországon való propagálását, a feminizmus eszméinek és törekvéseinek a hazai talajba való átültetését és azoknak a mi speciális, hazai viszonyainkhoz való átidomítását, elterjesztését és érvényesülését, diadalát.

Ebben az egyszerű értelemben és meghatározásban már – hála a magyarok Istenének, hála és hódolat a magya/ feminista asszonyok lelkes, kitartó munkájának – beszélhetünk magyar feminizmusról és annak sikereiről is. Mert eredménynek kell tekintenünk azt is, hogy ebben a konzervatív gondolkodású társadalom alkotta országban egyre erősödő egyesületek, virágzó társadalmi szervezetek és előkelő színvonalon álló sajtó terjesztik a feminizmus

eszméit és törekvéseit s a feminizmus legnagyobb gondolatának és legerősebb eszközének – a nők politikai egyenjogúsításának, a képviselőválasztói jogosultságnak is igen respektábilis, minden jót ígérő propagandát csináltak.

Am elveink elterjedésének és törekvéseink megvalósításának egyik erős, de nem leküzdhetetlen akadálya az a többször hangoztatott és nemcsak a sovíniszta férfitársadalomban, de az intelligens magyar nők körében is sokszor hangoztatott vád, szemrehányás, hogy a magyar feminizmus nemzetközi, tehát e haza földjétől, e nemzet természetétől, egyéniségétől, jellemétől, felfogásától merőben idegen eszmékkel, törekvésekkel van szaturálva, tehát tűz-zel-vassal üldözendő és kiirtandó az országból. Hogy az a nőt eltéríti a természet bölcs rendelése szerint való hivatásától, a gyermeknevelést (koedukáció, nemi felvilágosítás) ferde irányba tereli, a nőt részabadíja a férfinak való foglalkozásokra, életpályákra, beleviszi a politikai élet szennyves küzdelmeibe s így a női méltóságot, a nőideált lerántja a lovagkór által fölemelt magas piedesztálról a sárba, a porba, stb. stb. Az antifeministák elcsépelet frázisaival, a „konventionelle Lügen”, a társadalmi hazugságok sorába tartozó üres vádjaival, ellenvetéseivel nem törődöm, – az erkölcsi igazságnak meg kell tennie a Golgotára vezető utat, míg a kereszthalált követendi a föltámadás; de a nemzetköziség vádjá bántja a feminizmus igazságait valló, azokért küzdő – a szó nemes értelmében vett sovíniszta lelket és meggyőződésemet. Hát nem férne össze a feminizmus a magyar lélek hazafiságával, a magyar föld, a magyar história nemes hagyományainak megszentelt kultuszával? Teringette, még a feminizmus miatt, a feminista meggyőződés, elveim és a magam csöndes élethivatása körében való igénytelen tevékenységem miatt a nemzetköziség, sőt horrendum dictu – a hazaárulás szörnyűsége bűnébe esem én, akinek elei a török elleni csatákban szereztek nemeslevelet (amit nem hiúságból, csak mint egyszerű ténytet említék föl s ami másokkal is megtörtént) s aki, már minthogy én, nemzetközi feminista, azt az elvet követem és vallom, mit a Daliás Idők költője mondott: „Minden ember legyen ember és magyar, akit e föld hord s egével betakar!” Nem, óh nem követ el a magyar föld, a magyar haza ellen hűtlenséget és árulást az, aki magyar szívvvel, lélekkel feminista elveket vall!

A szabadság, egyenlőség és testvériség elvei és javai, az egyén szabadsága, az egész emberiség közös kincsei. Hol volnánk mi szegény, testvértelen magyarok, ha ezeket a szent elveket és igazságokat, miket a nagy francia forradalom támasztott föl és terjesztett el s vitt diadalra az egész civilizált világon, hol volnánk mi, ha ezeket az elveket és igazságokat annak idején, 1848-ban csak azért utasítottuk volna vissza, mert – idegenből származtak s jöttek hozzánk? S hol volnánk haladás, felvilágosodás, műveltség dolgában, ha a reformáció, a lélek, a lelkiismeret szabadságának, a szó, a toll, a meggyőződés szabadságának az eszméit és igazságait csak azért nem fogadtuk volna be, mert azokat egy germán vagy egy francia lángelme hirdette és terjesztette? Hol volnánk, vagy exisztálnánk-e egyáltalában, hogyha a haladás eszméi, a társadalmi, politikai, művészeti, irodalmi, tudományos élet terén való reformok elől mereven elzárkóztunk

volna csak azért, mert azok az eszmék, reformok, elvek és igazságok idegen föld talajából nőttek ki s indultak hódító útjaikra?

Nohát így vagyunk a feminizmussal is. A feminizmust a modern kor szociális, gazdasági, társadalmi és politikai küzdelmei, a megváltozott életviszonyok teremtették meg. És mert a művelt világ valamennyi civilizált országában egyformán érezték a haladás hívei, a szociális nyomorúság okait kutató és azok iránt eleven érzéssel bíró lelkek a nő elnyomottságát, rabszolgaságát, a női egyéniség érvényesülésének a régi társadalmi, gazdasági és politikai berendezés okozta korlátait, lenyűgözését – azért az emberi szolidaritás örök törvénye hozta össze a művelt világ érző, gondolkodó és haladó elemeit ezen tűrhetetlen, ezen jogtalan, igazságtalan és embertelen állapot megváltoztatására, a nő felszabadítására, az úgynevezett feminizmus megteremtésére és elterjesztésére. Az emberi szolidaritás érzete, az egyéniség kultusza, érvényesítése és felszabadítása minden teremtett lélekben, tehát a nőben is, – hozta létre a magyar feminizmust is és ennek köszönhetjük azt, hogy máris nagyobb tere van nálunk is a nőnek az érvényesülésre, nagyobb értéke van a női munkának, nemcsak nehéz kötelességei, de jogai is vannak a nőnek a maga akarata, munkája, egyénisége érvényesítésében és nincs messze az az idő, mikor a nőnek, a magyar nőnek is lesz szava, beleszólása az állam valamennyi polgárának sorsát, helyzetét érintő és irányító törvények meghozatalára, vagyis az állampolgári politikai jogok gyakorlására is. És ha majd kevesebb egyedül álló, boldogtalan, az elbukás vagy a gyufaoidat között választani kényszerített nő lesz nálunk is, ha a nő a családban, a társadalomban, a közéletben, az életfoglalkozások minden ágában elfoglalja az őt emberi jogainál, egyéniségénél fogva méltán megillető helyet, ha a női proletariátus enyhül, a prostitúció szörnyű kinövésői megszűnnek, a „hungara”-ipar, ez a fehérrabszolgakereskedés véget ér, ha a nemzetközi feminista propaganda nálunk is teljes diadalt arat, ha a régi] és mai nemzedék helyét egy a jövő harcaira, az élet küzdelmeire előkészített, munkás, tisztultabb felfogású és erkölcsű generáció foglalja el, – akkor igazolva lesz az a sokat üldözött, megcsúfolt, de erkölcsi igazságai erejével minden poklokot keresztül diadalmasan előretörő magyar feminizmus is!